

Петросян Д.А.

студентка групи ЕМ-20-1 факультету економіки
Дніпровського Національного Університету ім. Олеся Гончара

Смирнова Т.А.

Старший викладач кафедри маркетингу та міжнародного менеджменту
Дніпровського Національного Університету ім. Олеся Гончара

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕОРІЙ І ПРАКТИК В МЕНЕДЖМЕНТ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИМСТВ

Ми живемо у часи динамічних змін, які ламають старі уклади та змушують нас шукати нові рішення зовсім нових проблем. Серед останнього – коронавірусна криза та повномасштабне вторгнення Росії. Ці події змінили реалії не тільки України, а й всього світу. В таких умовах економіка вимагає змін, розвитку і створення нових теорій ефективного управління. Вжити та адаптуватися на такому ринку можуть лише ті, хто вміє швидко пристосовуватись до нових умов.

Менеджмент є потужним інструментом, здатним забезпечити максимально ефективне керування соціально-економічними системами, розвиток ринкової економіки. Тому, на мою думку, наразі доречно вивчати та впроваджувати сучасні теорії і практики в менеджменті українськими підприємствами[4].

Україна – молода країна, що розвивається та поки не має досвіду, як в країнах заходу, що значно раніше запровадили ринкові відносини. Тому можна спостерігати відставання українського менеджменту від рівня західних колег.

Сьогодні на українських підприємствах переважають 3 основні системи менеджменту:

1. Система радянського управління. Не дивлячись на те, що відбулося багато змін і пройшло досить часу з часів розвалу радянського союзу, така система ще живе. Ознаки такої системи:
 - Планування та управління жорстко централізоване («розпорядження зверху»)

- Контроль відбувається шляхом збору звітів, проведенням ревізій та інспекцій
 - Мало вмотивовані робітники. Для заохочення використовують виключно грошову мотивацію (премії) та престиж, визнання тощо.
 - Вертикальні комунікації
 - Майже неможливо вийти на нові зовнішні ринки, через низькі показники конкурентоспроможності або нижчу якість продукції тощо
2. Симбіоз радянської системи та західного досвіду. З часом українські підприємства почали відчувати слабкість та недоліки радянського управління, через які втрачали кошти або просто не могли досягнути певних результатів. Тоді почалося переймання досвіду в західних колег. В такій системі ми вже бачимо набагато більше лінійних комунікацій, спроби додаткової мотивації робітників, пошук нових ринків та шляхів вдосконалення. Проте, все ще маємо проблеми з розробленням стратегії розвитку, часто трапляється не зовсім вдала ієрархічна система та менша увага на особисті якості працівників[2].
3. Система управління, що повністю впроваджена іноземними компаніями або значною мірою перейняла їх досвід. Характерним для такого управління є часткове або повне впровадження на підприємстві іноземних теорій та практик управління.

Слід зауважити, що на вітчизняному ринку існують певні проблеми (перешкоди), що заважають або пригальмовують інтеграції новітніх теорій менеджменту. Серед таких можна виділити:

- Страх перед впровадженням інновацій та низька здатність делегувати обов'язки. Як приклад, боязнь передавати частину роботи, яку не можна виконати самому через низьку компетенцію на аутсорсинг. В результаті отримуємо гірші результати;
- Відсутність розуміння необхідності створення ефективної комунікації на підприємстві;
- Збільшення рівня соціальної відповідальності підприємства (екологічність, толерантність тощо). Цей пункт також часто викликає страх та нерозуміння як діяти, через що часто ігнорується;

- Проблема зрощення висококваліфікованих кадрів;
- Мало уваги приділяється формуванню корпоративної культури та колективу[1].

Тож маємо бажання та розуміння необхідності впровадження українськими підприємствами нових практик в менеджменті, але з іншого боку це бажання стикається з неможливістю (іноді з небажанням) долати перешкоди на шляху впровадження інновацій[3].

Не дивлячись на вищезазначені перешкоди, українські підприємства мають великий потенціал та здатні стрімко розвиватися, вдосконалювати існуючі системи.

Список використаних джерел:

1. Алієв Г. Перспективи розвитку менеджменту в Україні / Г. Алієв [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурса: <http://kerivnyk.info/2012/03/aliev.html>.
2. Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурса: <https://referatss.com.ua/work/osoblivosti-formuvannja-suchasnoi-sistemi-menedzhmentu-v-ukraini/>.
3. Сучасні теорії менеджменту [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурса: <https://studfile.net/preview/5149505/page:17/>.
4. Етапи розвитку менеджменту: поняття, принципи та характерні риси [Електронний ресурс]. – 502. – Режим доступу до ресурса: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/15327>